

DOSYA/GÖZLEM VE GÖRÜŞLER

MESLEKİ SAĞLIK VE GÜVENLİK DERGİSİ YAYIN KURULU'NDAN MESLEKİ SAĞLIK VE GÜVENLİK DERGİSİ

İşçi sağlığı alanı doğurgandır, diğer alanları ve öznelerini birleştiricidir. Bununla birlikte sadece mesleki sağlık ve güvenlik alanlarından doğan sorunları birleştiren; bu nedenle alanın öznelerinin değme noktalarını yaratan değil, buradan doğan sentezlerin siyasi süreçleri sorguladığı ve buna karşı ortak tepkilerin doğacağı bir alandır. Alanın öznelerinin buluşturulması, ortak dile de ihtiyaç duyduğu için dergimizin dili mesleki terminolojiden uzak, "teknisizmi" içermeyen, daha çok "vulgarize" edilmiş; bu nedenle hekim dışı hedef kitesini de kucaklayan bir dildir. Hekimlerden, sendikalardan, üniversitelerden, meslek odalarından aldığı gücü sadece iletişim ve bilgi amaçlı, kullanan değil, bu bilgileri örgütleyerek ortak siyasal ve toplumsal tepkilere de dönüştüren bir kurguya sahiptir. Bu üç yıllık bir dergi için büyük iddia; ama çıkış kurgumuzun temel motifi budur. Meslek hastalıklarında ve iş kazalarında tespit sorununu büyüteç altına yatıran dergimiz, meslek hastalığı ve iş kazalarının tespitinin sonuç olduğunu bilir; ama bu sonucun çarpıcılığı, sarsıcılığı üzerinden toplumsal, siyasal sorgulamaya gidebileceğine inanarak meslek hastalıkları ve iş kazaları tespitinin olmazsa olmaz olduğunu görür. Sendikalar, meslek odaları ve üniversitelerden aldığı yazılarla hemen ardışık sayfalarında pozitif dönüştürücü bağlar kurmaya çalışırken, aslolanın dar mesleksi angajmanda yol almak değil, mesleki/tıp içi (bilimsel araştırma, inceleme... yazıları)bilgiyle, siyaset- iletişim-ideoloji alanları arasında canlılık ve devinim sağlamak olduğunu bilir. Bu nedenle dergimiz, bir iletişim aracı olmaktan çok, kendi yaratıcı alanından doğan öznelerinin değişimini ve bu değişimle nesnellığe basınç uygulayan bir anlayışa sahip olmayı hedefler. Yani, dergimiz bir

ürünün yayımlanması ile sınırlı olmaktan çok üretimin kendisi olduğunun bilincindedir. Esnek üretimin çalışan sağlığına getirdiği olumsuzlukları yazarken kapitalist sisteme sorgulama getirmesi, ideolojik duruş oluştururken iş hukukunun esnekleştirilmesini eleştirmesi, üst yapı (devlet ve onun alandaki uzantıları) alanına yönelen eleştirel yanıyla da alanın bilimselliğini toplumsallaşmaya, siyasete taşıması bu bilincin sonucudur.

"Bunu ne kadar başarabildik?" sorusu ise tasarımın alandaki özneleriyle buluşmasında yanıt bulacaktır. Buna karşın, her gün, egemen medya tarafından beslenen öznelerin durumu ise bizim dışımızda bir olgudur. "Bilgi-iletişim akışkanlığımız ne zaman amaçladığımız sorgulamaya dönüşebilir?" sorusunun yanıtı ise yine, bizim dışımızdaki dinamiklerle yakından ilgilidir ve hedef kitlemizin, dergimizin ulaştığı kişilerin özel koşullarıyla ilgilidir. Tek değiştirici, dönüştürücü değiliz ne yazık ki. Hele hele üç yıllık dergi için bu, erken bir beklentidir. Bunun yanında iddiamız sürekliliğini koruyacaktır.

Dergimizin üretimini sağlık alanı üzerinden gerçekleştirmesi hekimlerin işçi sağlığı ve iş güvenliği alanına bugünkü konjonktürde kendini daha yakın hissetmesi, hekim meslek örgütünün bu alana duyarlı olması ve bu alanda donanımlı olması ile ilgilidir. Birliklerimiz bizleri bu alanda, yayıncılıkta öne çıkarmıştır. Aslında, bir bakıma da bu alanda "ikameciliktir", diyebiliriz; yani alanın diğer öznelerinin/örgütlerinin sahibi görevlerini de geçici bir süre için dahi olsa üstlenmiş oluyoruz. Başlangıçta yanlış gelmiyor. Dergi projemizde öngördüğümüz de budur: MSG Dergisi ile alanın

öznelerini duyarlılaştırmak, her bir öznenin/örgütün daha sonra bu alanda müdahala yaratabilecek yayın çıkarmasını başışıklamak. Yani, doğurgan olma iddiasını taşımak. Şu anki dergi üzerinde sayfaları bölüşmek değil, sayfalarda buluşmak değil, daha sonrası için alana ait öznelerin/örgütlerin dergilerinin doğmasının zeminini oluşturmak. İşçi sağlığı alanında kurgumuz boyutunda bir gelişkinlik sağlandığında da her örgütün (sendika, meslek odaları, üniversiteler...) kendi dilinde oluşturacağı yayın ve örgütlenme sağlamak alanı zenginleştirir. Şu anki bütün "dilleri" toplayan dergimiz daha detaylı ve her örgütün kendi kitlesiyle daha derin, onun dilinde buluşacağı dergiler yaratabilir. Şu anki kaygılarımız hekim nesnelığı üzerinden değil, alanın diğer özne ve örgütlerinin de duyarlılıkları üzerindedir. Abartı ve yanlışlıklarımız, hekim örgütünün ismini/künyesini taşımasına karşın daha geniş bir alana hitap eden kurguya sahip olmamızdan kaynaklanıyor. Aslında, dergimizin eksikliği şu anki kurgusuyla, alanın diğer özne ve örgütlerine de birebir ulaştırılıyor olması gerekirken bunu yapamamızdan kaynaklanıyor inancındayız. Ama dergimiz, alanın diğer öznelerinin/örgütlerinin duyarlılıklarını hekimlerle buluşturmanın gelecek doğurganlığını, alanda güç toplamayı, birbirimizi tanımamızı (en azından iş yeri hekimleri için) sağlıyor. Hassas bir denge; ama gücümüzle ilgili.

Mesleki künyeye çıkan, daha geniş alana hitap eden, mesleki bir yayının organı gibi görünen; ama teknik donanım dışında alanın geniş spektrumunun ruhunu, istençlerini taşıyan bir yayının olmayı başarabildik mi? Yapılan-yapılmaya çalışılan budur. Dergimiz TTB'nin teknik olarak da alana zahmetli bir üretkenliğidir. Başlangıç olarak işçi sağlığı ve güvenliği alanında hedef kitlemiz, bu alanın özneleri kadar genişken sadece TTB'nin bu iddiayı üstlenmesi ise dönüştürülmesi gereken abartı ya da zaafiyet diye düşünülebilir; ama realite bu. Bu realiteye teslim olmak değil, bunu bilerek alanın diğer özneleriyle/örgütleriyle bağlantılar kurmak, paylaşmaktır iddiamız. Yani, sorun aslında çalışanların/sınıfın sorunuyken yaptığımız uğraşları alandaki sınıf kazanımları olarak değerlendiriyoruz. Gelecek günlerde bu başlangıcın bir "rövanşı" yapılmalıdır ve alan pozitif sarsılmalıdır. Bu pozitif sarsıntıdan da herkes, her dinamik kendi sorumluluğunu almalıdır, diye düşünüyoruz. TTB'nin şimdiki birikimini (işçi sağlığında) alanın diğer öznelere de taşıması bir tarihsel dönem için ihtiyaçtır. İşçi sağlığı ve güvenliğinin hekim örgütü üzerinden taşınarak tartışılması, aslında bugünün nesnelığının karşılığıdır. Bunu diğer öznelere taşıma, onlarla sayfaları paylaşma, ortak toplantılar ve tepkiler örgütlenme ise başta zorlayıcı gibi görünse de nesnelığı kabul ederek pozitif gelişim için yol alıcı olacaktır, inancını taşımaktayız. Bu uğraşlarla işçi sağlığı alanı toplumsal, sınıfsal adreslere oturacaktır. Elbette TTB de bunun içinde tüm canlılığı ve birikimi ile varlığını daha bir geliştirerek yer alacaktır.

İşçi sağlığı ve güvenliği alanını, sadece sonuçları üzerinden değil (meslek hastalıklarını ve iş kazalarının

işverenlerce tazmin edilmesi gereken mücadele alanı olarak görmeyen) nedenselliği üzerinden değerlendiren bir yayındır MSG Dergisi. İddiamız neden-sonuç bağlamında analiz etme becerisini gösteren bir yayın olmaktır. Alanının bu şekilde kavranmasını sağlama düşünce ve çabası olan yayın iddiamız, kendini genel toplumsal-sınıfsal duyarlılıktaki canlanmayla bulacaktır. Etkimiz kendi bulunduğumuz yerden doğru genel canlanmayla çoğalırken/çoğalacakken şimdilerde belki de kendi dönüşümümüzü sıçratmaya hizmetle sınırlıdır ya da ulaştığı hedef kitleye verdiği kadardır. Çünkü, asıl sorun sadece hekimlerin üstesinden gelemeyeceği kadar ağırdır, toplumsaldır, sınıfsaldır. Dergi çerçevesinde düşünsel olarak vermeye çalıştığımız budur ki, buradan işçi sağlığına yaklaşım önemlidir, diye düşünüyoruz. Aslında egemen bilgi, ideoloji, siyaset bilindiği gibi alanın sonuçları üzerinden yaklaşımlarla meşgul olurken biz, kurgumuz itibariyle ve de üç yıllık üretkenliğimizde bu sorgulamayı aştığımızı düşünüyoruz.

Örgütümüz mesleki-demokratik kitle örgütüdür. Merkez KONSEY ve organlarıyla bir bütündür, hiyerarşik-dikey örgütlenme yasal ve teorik model olmasına rağmen örgütümüzün kültüründe katılımı destekleyen, yasallığa sığmayan organlar da oluşturulmuştur. Bu kültürün zenginliği elbette ki üyelerinin kimliğiyle de yakından ilgilidir. Tesis edilmeye çalışılan anlayış örgüt içi demokrasidir. Organlar diye tanımladığımız kendi alanında karar alma ve buna bağlı yol alma gibi bir işleyiş tarzı varken Merkez KONSEY tarafından hiyerarşik müdahale edebilme yasal, örgütsel, geleneksel bir anlayış da vardır. Örgütsel iklim de hangi yaklaşımlar egemen olmuşsa (siyasal, ideolojik, politik) yönetsel organlara da bu eğilimler gelmiştir. Ya da farklı düşünenlere "çoğunluğun" müsaade ettiği ölçüde söz hakkı tanınmıştır. Genel programda ortaklaşan ama bu programın yönelişinde ya da programın güncelliğindeki uygulamalarda farklı düşünenlerin kendisini ifade etmelerine, bu farklılığın yönetsel organlarda da ifade bulmasına "çoğulculuk" anlayışı içinde yer verilmemiştir. Farklılıklara "çoğunluğun" müsaade ettiği oranda tahammül edilmiştir. Bu iklimin ya da bu anlayışın doğal sonucu olarak da genellikle "çoğunluk" anlayışı dışında kalanlar biraz geri durmuştur. Mevcut durum itibariyle(modelsizliğin olduğu ortamda) başka da bir yol zaten yoktur. Aynı programı benimseyen ama bu programın yönelişinde ya da güncelliğindeki farklılıkların kendisini ifade edebileceği, yönetimlere taşıyacağı bir örgütsel model de yaratıl(a)mamıştır. Bunun sonucu olarak "örgüt içi özerklik" bu araya sıkışmıştır. Örgüt içi iklimin bu yapısına uygun olarak; TTB Kol, Komisyon, Dergi...etkinliklerinin sürdüğü inancındayız. MSG Dergisi TTB örgütünün yayın organıdır ve örgütün içinden çıktığı gibi örgütlenmeye de hizmet etmelidir. Bölün değil çoğaltan olmalıdır inancıyla hareket ediyoruz. Üç yıllık MSG Dergisi faaliyeti içinde işçi sağlığı ve iş güvenliği alanında yol alırken örgütün "genel çizgisi" ni omurga olarak kabul eden anlayışın zenginliği içinde özerkliğimizi tanımladık. Ya da oluşan hattın taşıyıcısı olurken bu hattın

zenginleştirilmesi noktasında bir üretkenliktir Dergimiz. Yani bir araç olduğu kadar amaçtır aynı zamanda. Özerkliğimizin ve politik bağımsızlığımızın tanımı da buradan geçmektedir diye düşünüyoruz.

Dergi içeriğinden bağımsız olmayan okur kitlemiz/hedef kitlemiz; işçi sağlığı ile ilgili tarafların bulunduğu geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Mesleki angajmanlı bir dergi olmama gayretinin yanında üretimini gerçekleştiren kadro ve teknik-maliyet konuları, genel kurgusundan farklı olarak TTB tarafından karşılanmaktadır. "Çıkarken" başlıklı yazımızda (Ocak 2000) içeriklendirdiğimiz anlayışa dönersek dergimizin hedef kitlesi şu anki ulaştığımız adreslerden daha geniştir. Alanın özneleri dediğimiz de; işyeri hekimleri, çalışanlar ve örgütleri, üniversiteleri tanımlıyoruz.. Yayını çıkartmak aynı zamanda hedef kitleye ulaşmanın organizasyonu da birebir bağlantılıken şu anda işyeri hekimleri ve kendi örgütümüz içindeki yerel yönetim kurulları ve tek tek sendika, meslek örgütlerinin, çalışma sağlığı alanıyla ilgili devlet uzantılarının protokollerine ulaşılmasıyla sınırlıdır.

Okur kitlemize ulaşmak için sorunlar: Kurgusu itibarıyla hedef kitlesi çalışanlar ve örgütleri, alana zihinsel ve örgütsel üretkenlik verebileceğine inandığımız üniversiteler, meslek örgütleri... iken bu geniş yelpazeye ulaşma çabası sarfeden yine bu nedenle kendi bulunduğu TTB kulvarından dışarıya(ama daha bir işçi sağlığı içerisine)

taşımayı hedefleyen dergimiz alanın tanımladığımız diğer pozitif dönüştürücü öznelerinin çalışanların sağlığına sahiplenmesiyle, bu sorunu alanda yaratacağı doğurganlıklarla aşacaktır inancındayız.

Profesyonelliği teknik olarak algılayıp teknik desteklenmenin olması gerektiğini düşünüyoruz. Ama dergi politikasının belirlenmesi ve politik hattın üretilmesindeki profesyonelliğe karşıyız. Dergi üretimin kendisiye daha da önemlisi alanının "praksisi" diye tanımlamak gerekiyorsa; işçi sağlığı ve iş güvenliğinde kendisi üretmeli ürettiğini de teorize etmelidir diye düşünüyoruz. Bu alanda üretenler de yine bu alana ayak basanlar ise teori de bunların teorisi olmalıdır. Yoksa kendini yaratandan kopar diye düşünüyoruz. İşçi sağlığı iş güvenliği alanına ayak basanların yaratıcılığında derinliğini bulan (ne kadersa o kadar), buradan teorileşen ve bu teoriyle alana müdahale eden bir tarzı profesyonelleşmenin önüne koyuyoruz. Teknik olarak dahi profesyonelleşmenin çok abartıya varılmaması gerektiğini düşünüyoruz. Çünkü öz ile biçim arasındaki ilişkiye dikkat ediyoruz. Biçime abanıldığında öz üzerinde negatif ağırlık oluşturacağı, gölge düşürebileceği kaygısını da taşıyoruz. Öz de biçim de bizlere ait olsun diyoruz. Kendi alanımızın tüm zenginliğini (teknik, teorik, politik...) kristalize etsin istiyoruz. Teknik desteği de; olmamız gereken yerle bugün bulunduğumuz an arasındaki ihtiyaç olarak tanımlıyoruz. Abartının ise yabancılaşma yaratacağı inancındayız.